

**ZALA MEGYE NYILVÁNOS TELEPÜLÉSI
KÖNYVTÁRAINAK HELYZETE
A 2017. ÉVI BESZÁMOLÓK ALAPJÁN**

2018. június

**Készítette: Sebestyénne Horváth Margit
igazgatóhelyettes
Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár
Zalaegerszeg**

Zala megye települési nyilvános könyvtárainak helyzete a 2017. évi beszámolóik alapján

Bevezető:

A nyilvános települési könyvtárak száma Zala megyében

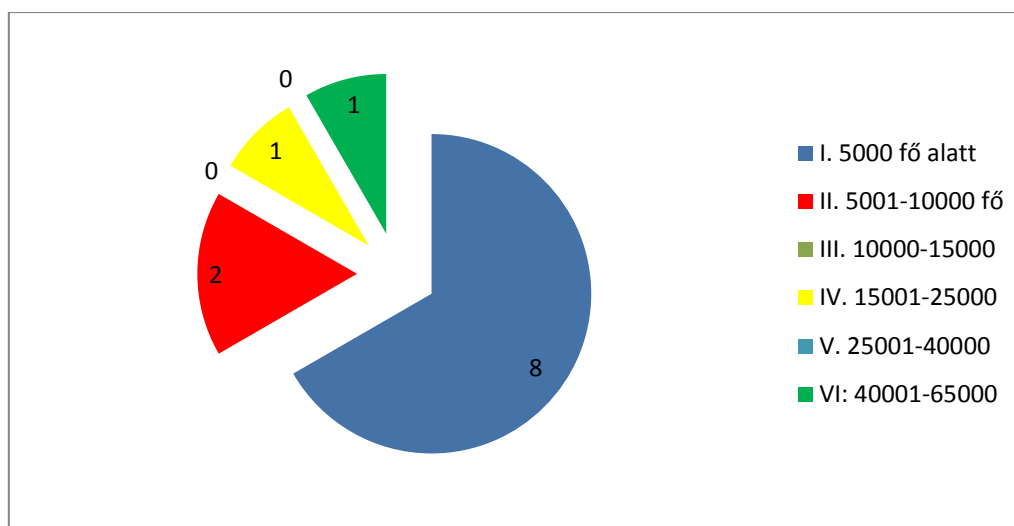
Az aprófalvas településszerkezetű Zala megyének összesen 258 települése van, ebből 13 településen van nyilvános könyvtár (beleértve a megyeszékhelyen működő megyei hatókörű városi könyvtárat is), a többi 245 településen könyvtári információs és közösségi hely működik.

Mivel e tanulmány csak a városi és községi nyilvános könyvtárak beszámolóinak alapján készült, a továbbiakban 12 település könyvtárának működését mutatja be, sem a megyei hatókörű városi könyvtár, sem a 245 könyvtári információs és közösségi helyet működtető települések adataival nem foglalkozunk.

A nyilvános települési könyvtárat működtető települések között az 5000 lakos alatti települések száma Zala megyében összesen 8 (ebből 4 város és 4 község), amelyek lakosságszám alapján a KSZR szolgáltatást is igényelhetnék a megyei hatókörű városi könyvtártól, az 5001-10000 lakosú városok száma 2, ezen kívül 1 város tartozik a 15001-25000 lakosú és 1 város a 40001-65000 lakosú kategóriába. Így IV. és a VI. kategóriában a megyében lévő más könyvtár adataival nem tudjuk összevetni az adott könyvtár adatait.

A települési nyilvános könyvtárak száma:

I.	5000 fő alatt	8
II.	5001-10000 fő	2
III.	10000-15000	0
IV.	15001-25000	1
V.	25001-40000	0
VI.	40001-65000	1
	Összesen	12

A továbbiakban a grafikon színeit használjuk minden ábrán, így látható, hogy mely kategóriába tartozik az adott település.

A könyvtárak alapterülete az 5000 lakos alatti településeken mindenhol nagyobb 100 m²-nél, köztük a legnagyobb könyvtár a 4060 lakosú Letenyén, ahol 580 m².

Az 5000 lakosnál nagyobb települések közül Zalaszentgrót könyvtára a legkisebb alapterületű, 258 m².

A három legnagyobb település (Nagykanizsa, Keszthely, Lenti), valamint Gelse könyvtára működik csak önálló nyilvános könyvtárként, a többi településen többfunkciós intézmény működik (művelődési ház/közösségi ház és könyvtár). Iskolai könyvtári feladatot két település (Gelse, Zalakaros) nyilvános könyvtára lát el. Több könyvtár eMagyarország Pontként (Digitális Jóléti Program Pont) is működik (Letenye, Zalalövő, Gyenesdiás, Gelse könyvtárai).

Általános megállapítások a beszámolóról

A könyvtárak a beszámolóban a táblázatok kitöltése mellett szöveges kiegészítéseket is tettek. Néhány könyvtár a táblázatok egy részét hagyta üresen.

A többfunkciós intézmények közül voltak olyanok, amelyek csak a könyvtári tevékenységről írtak (Zalaszentgrót), ugyanakkor más intézmények a közművelődési és a könyvtári tevékenységet összekapcsolva készítették el a beszámolót (Gyenesdiás, Hévíz).

SWOT analízist Letenye, Gyenesdiás beszámolója tartalmaz.

Vezetői összefoglalók:

A megye legnagyobb városi könyvtára a 47349 fős lakosságszámú Nagykanizsán működik. A beszámoló vezető összefoglalójában áttekintették a 2002-től eltelt időszakot, a használatok számát. 2017-ben névadójukra, Halis Istvánra emlékeztek számos programmal. Kiemelték a honlapjukon található holmi.nagykar.hu helytörténeti aloldalt.

A 19682 lakosú Keszthely számára a legfontosabb két esemény 2017-ben a „Minősített Könyvtár” cím elnyerése, valamint az EFOP-4.1.8 pályázat elnyerése, amelyből 40 m² közösségi térrel bővül a könyvtár. Feladataikat a stratégiai terv alapján végzik.

A 7615 fős lakosságszámú Lenti városi könyvtára szintén kiemelte a minőségfejlesztési tevékenységét, elkészült a stratégiai terv, a PGTTJ és a SWOT elemzés, a munkatársak képzéseken vesznek részt.

A 6381 fő lakosságszámú Zalaszentgrót könyvtára beszámoló vezetői összefoglalójában a használók számának emelkedését és a forgalmi adatok elektronikus rögzítését emelte ki.

A Balaton környéki települések kiemelték, hogy a könyvtárak idegenforgalmi feladatokat is ellátnak.

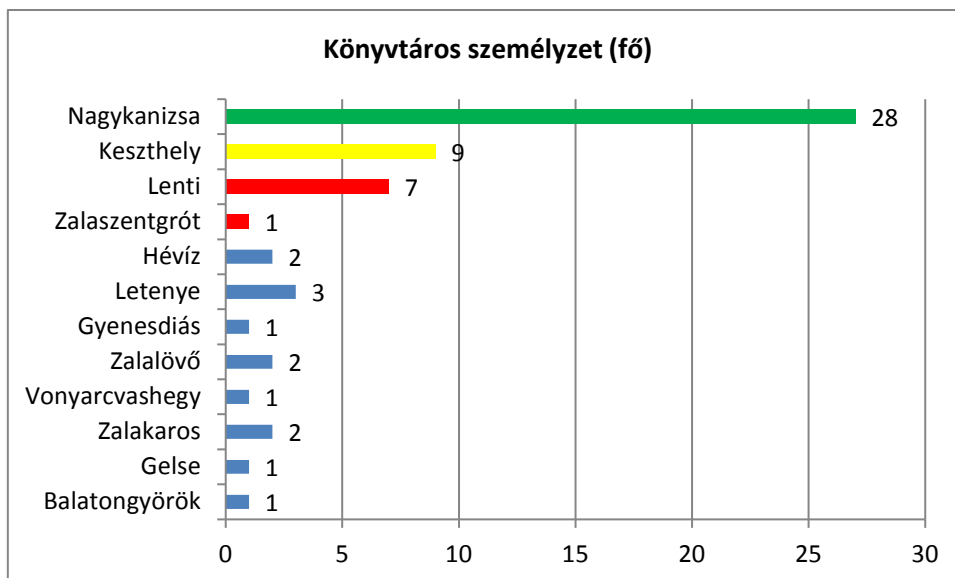
II. Szervezeti kérdések

A 12 nyilvános települési könyvtárban összesen 57 könyvtáros dolgozott 2017-ben, ebből 28 fő Nagykanizsán. A felsőfokú szakirányú végzettségűek száma 43 fő, a középfokú végzettségűek száma 11 fő.

Zala megyében mindössze 1 fős könyvtáros szakemberállománya van 5 intézménynek, közülük 4 település 5000 lakos alatti és 1 település ennél nagyobb. A legkisebb települések közül Hévízen, Zalakaroson, Zalalövön van 2 fős könyvtáros létszám, Letenyén 3 fős a könyvtáros személyzet.

A gyűjtemény nagysága az épület, berendezés, az eszközellátottság meghatározó fontosságú, de mellette a könyvtár személyzete az egyik legfontosabb mutató egy könyvtárban. A könyvtáros munkaideje 100 %-át nem töltheti a nyitva tartás biztosításával, mert időt kell szánnia a gyűjtemény-kezeléssel kapcsolatos feladatok ellátására is.

A település nagysága	Település	Könyvtáros személyzet felsőfokú végzettségű (fő)	Könyvtáros személyzet Középfokú végzettségű (fő)
5000 fő alatt	Balatongyörök	1	0
	Gelse	0	1
	Zalakaros	2	0
	Vonyarcvashegy	1	0
	Zalalövő	2	0
	Gyenesdiás	1	0
	Letenye	1	2
	Hévíz	1	1
5001-10000 fő	Zalaszentgrót	1	0
	Lenti	7	0
15001-25000	Keszthely	8	1
40001-65000	Nagykanizsa	20	7

Az 5001-10000 lakos közötti települések között Zalaszentgróton szintén csak 1 fő könyvtáros személyzet van, ugyanakkor a hasonló településnagyságú Lentiben 7 fő dolgozik könyvtáros szakmai munkakörben. Mindkét könyvtárban volt személyi változás 2017-ben, Lentiben felsőfokú könyvtáros végzettségű helyett nem szakirányú végzettségű adatrögzítőt tudtak alkalmazni. Zalaszentgróton sem sikerült felsőfokú szakirányú végzettségűvel betölteni a könyvtárosi státuszt, az új munkatárs jelenleg segédkönyvtáros képzésen vesz részt. Az alábbi táblázat a könyvtárak szakemberállományának település nagyság szerinti átlagát mutatja be.

Lakosságszám	Könyvtáros létszám átlaga
5000 fő alatt	2
5001-10000 fő	4
15001-25000	9
40001-65000	27
Összes nyilvános könyvtár	4,8

Minden könyvtárban van legalább 1 fő felsőfokú végzettségű könyvtáros, kivéve Gelsén, ahol a személyzet középfokú végzettségű, de ez a település már kérte a csatlakozását a KSZR-hez. Figyelembe véve, hogy a települési könyvtárakban 1000 lakosonként minimum 0,5, önálló könyvtárban 1,5 fős személyzet szükséges,¹ további könyvtáros személyzetre lenne szükség Vonyarcvashegyen, Gyenesdiáson, Hévízen, ahol további 1 fő könyvtáros személyzet felvétele javasolható. Zalaszentgróton viszont még 2 fő könyvtárosra lenne szükség. Önkéntes munkatárs csak a keszthelyi könyvtárban van.

A közfoglalkoztatottak száma a 12 nyilvános könyvtárban összesen 34 fő. Nem dolgozik egy közfoglalkoztatott sem a balatongyöröki, a gelsei, és a gyenesdiási könyvtárban.

¹ Fehér Miklós: A települési könyvtári működés normái, valamint teljesítménymutatói. = <http://pemeksz.hu/download/feherm2.pdf> 13. p.

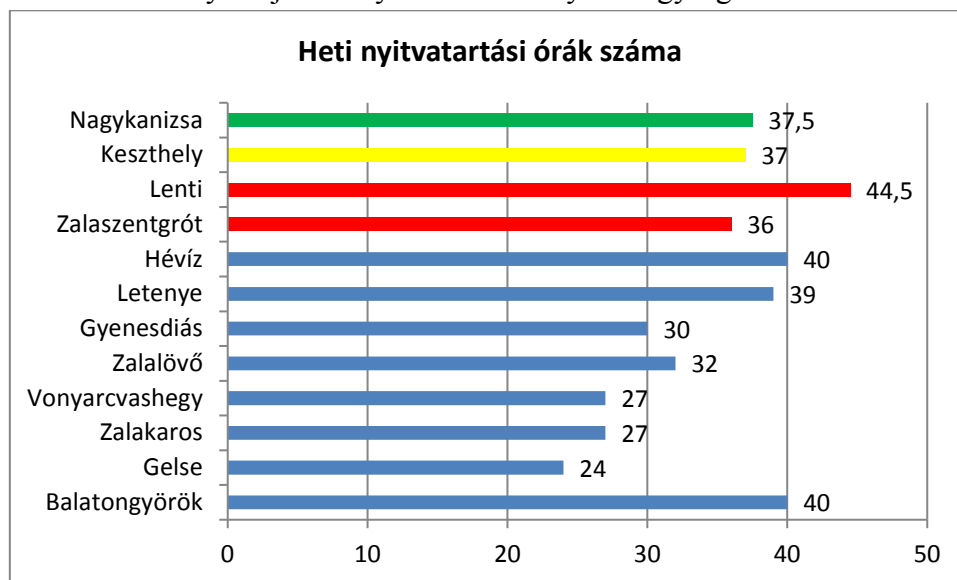
III. Szakmai működés

1. Nyitva tartás

A megyében a legmagasabb a heti nyitva tartás a lenti könyvtárban, 44,5 óra. Eléri a 40 órát még Balatonyörök és Hévíz könyvtárának nyitvatartása.

A legalacsonyabb a heti nyitvatartás a gelsei könyvtárban, 24 óra, Zalakaroson és Vonyarcvashegyen 27 - 27 óra. Önálló könyvtárak esetében ugyanakkor minimum heti 30 óra nyitva tartásra volna szükség². Így ezekben a könyvtárakban a nyitvatartási órák számának növelése javasolható. Vonyarcvashegyen 2017-ben növekedett 1 órával a nyitvatartási idő, de még mindig alatta vannak a normának.

A nyitvatartási időt befolyásolja a könyvtáros személyzet nagysága.

Az alábbi táblázat a település nagyság szerinti átlagos nyitvatartást mutatja:

Lakosság szám	Nyitvatartási órák számának átlaga hetente
5000 fő alatt	32
5001-10000 fő	40
15001-25000	37
40001-65000	38
Összesen	34,5

A könyvtárak mindegyike nyitva tart 16 óra után is. Így teljesül, hogy munkaidőn túl is elérhetőek a szolgáltatások. Hétvégén a nagyobb könyvtárak általában 4 órát vannak nyitva. Nem tart nyitva hétvégén 3 települési könyvtár, Gelse, Gyenesdiás és Vonyarcvashegy könyvtára. Ez utóbbi könyvtár 2016-ban még nyitva tartott hétvégén, de már 2017-ben nem.

² Uo. 14. p.

Az 5000 lakos alatti települések közül a legmagasabb a hétvégi nyitvatartási ideje a balatonyöröki könyvtárnak, 6 óra.

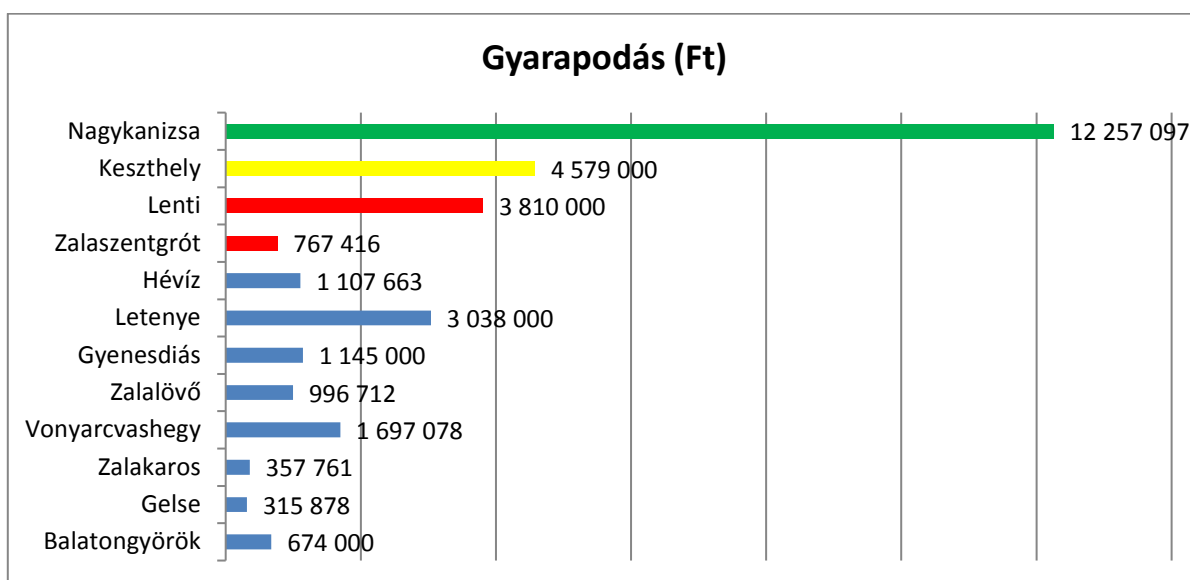
Az éves átlagos nyitvatartása a megye települési nyilvános könyvtárainak 260 nap. Ettől leginkább eltér Vonyarcvashegy könyvtaráé, ahol 215 órát voltak nyitva 2017-ben. A legtöbb napot volt nyitva Hévíz (301) és Letenye (298) könyvtára.

A keszthelyi és balatonyöröki könyvtár nyáron strandkönyvtárat is működtettek.

2. Gyűjteményfejlesztés, feltárás, állományvédelem

Az állománygyarapítási összeg változatos képet mutat. Az 5000 lakos alatti települések között legmagasabb Letenyén, meghaladja a 3 millió Ft-ot.

Az 5001-10000 lakosú 2 település közül Zalaszentgróté nagyon elmarad Lenti könyvtárának dokumentum-beszerzési összegétől, mindössze 767 ezer Ft volt 2016-ban és 2017-ben is. Jóval kevesebb, mint az 5000 lakos alatti kistelepülések szerzési összegének átlaga. A megyében a legmagasabb Nagykanizsa szerzési kerete.

Lakosság szám	Gyarapodás összegének átlaga
5000 fő alatt	1 166 512
5001-10000 fő	2 288 708
15001-25000	4 579 000
40001-65000	12 257 097
Összesen	2 562 134

A statisztikai adatszolgáltatással nem egyezik meg Zalaszentgrót és Nagykanizsa állománygyarapítási összege, szükséges megvizsgálni, hogy melyik a jó adat.

Az 1000 lakosra jutó állománygyarapodási összeget ábrázolja az alábbi táblázat:

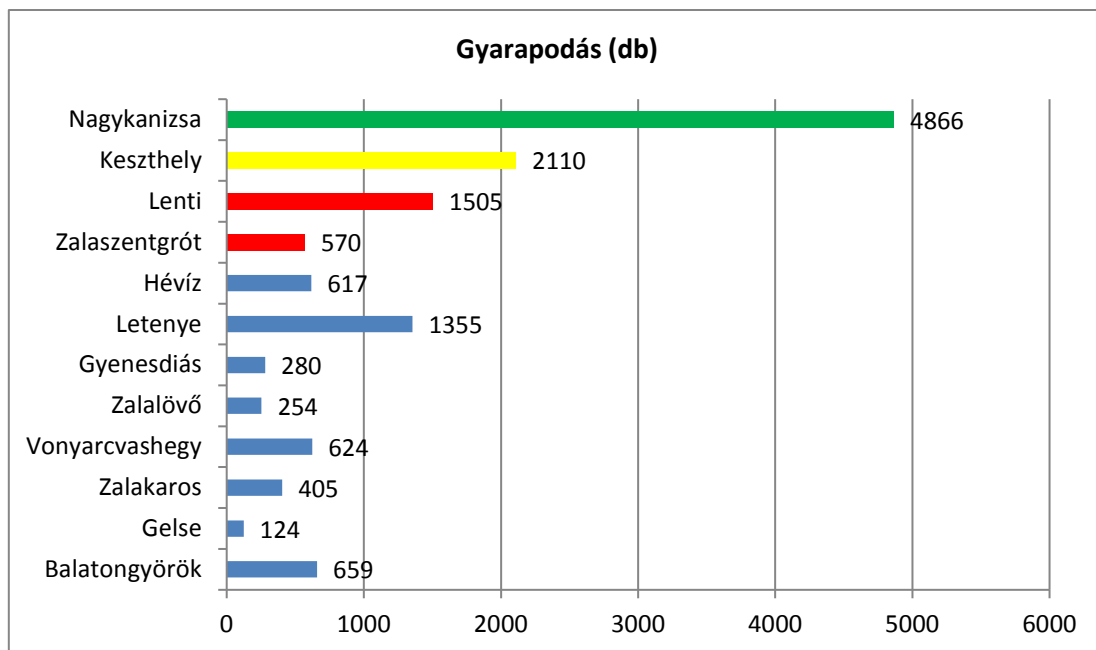
A település nagysága	Település	1000 lakosra jutó állománygyarapodás összeg (Ft)
5000 fő alatt	Balatongyörök	640 076
	Gelse	255 979
	Zalakaros	181 053
	Vonyarcvashegy	740 113
	Zalalövő	342 866
	Gyenesdiás	312 244
	Letenye	751 794
	Hévíz	239 910
5001-10000 fő	Zalaszentgrót	120 266
	Lenti	500 328
15001-25000 fő	Keszthely	233 004
40001-65000 fő	Nagykanizsa	258 867

A település lakosságát figyelembe véve a legalacsonyabb beszerzési keretösszeg Zalaszentgróton és Zalakaroson áll rendelkezésre, így indokolt annak emelése.

CD-t és DVD-t csak a könyvtárak fele szerzett be, időszaki kiadvány előfizetés minden könyvtárban volt. A legtöbb könyvtárban a gyarapításra fordított összegnek a negyedét fordították folyóiratok beszerzésére. Ettől jelentősen eltér Hévízen a beszerzési keret, ahol a beszerzési keretnek az 58%-át fordítják folyóirat beszerzésre. Letenyén a folyóirat beszerzési keretösszeg a teljes beszerzési keret 8%-a, Zalakaroson a 9%-a.

A beszámolóban rögzített éves gyarapodás változatos képet mutat. Az alábbi táblázat beszerzett dokumentumok éves számát és az *1000 lakosra jutó gyarapodás* darabszámát ábrázolja:

A település nagysága	Név	Gyarapodás (db)	1000 lakosra jutó gyarapodás (db)
5000 fő alatt	Balatongyörök	659	626
	Gelse	124	100
	Zalakaros	405	205
	Vonyarcvashegy	624	272
	Zalalövő	254	87
	Gyenesdiás	280	76
	Letenye	1355	335
	Hévíz	617	134
5001-10000 fő	Zalaszentgrót	570	89
	Lenti	1505	198
15001-25000 fő	Keszthely	2110	107
40001-65000 fő	Nagykanizsa	4866	103

A vásárlás mellett a Márai program és az ajándékkönyvek is hozzájárultak a gyarapodás mértékéhez.

A település nagyságát is figyelembe véve a legalacsonyabb a beszerzett dokumentumok száma Zalalövön, Gyenesdiáson és Zalaszentgróton.

A statisztikai adatszolgáltatással nem egyezik meg Zalakaros és Hévíz gyarapodási adata!

A dokumentumokat a legtöbb könyvtár a KELLO-tól szerzi be. Gyenesdiás könyvtára az könyvesbolti beszerzést alkalmazza. Az új dokumentumok 3-7 nap alatt jutnak el az olvasókhoz.

A gyermekkönyvtárba került az éves gyarapodás negyede, ettől pozitív irányba eltér Zalakaros (54%) és Vonyarcvashegy (40%), negatív irányba Balatonyörök (12%), Gyenesdiás (10%) és Hévíz (14%).

Helyismereti állományfejlesztés csak a 4 ezer lakos feletti településeken volt.

Nemzetiségi dokumentumellátás együttműködési megállapodás alapján a nagykanizsai könyvtár végez horvát, német és roma nemzetiségi lakosság számára.

Állományapasztás a könyvtárak felében nem volt. Nagyobb apasztás volt 2017-ben Vonyarcvashegyen, Keszthelyen, Nagykanizsán és Lentiben. Letenyén és Balatonyörökön 2016-ban volt közel 2000 darabos apasztás, viszont Gelsén, Zalalövön, Gyenesdiáson, Hévízen, Zalaszentgróton egyik évben sem. A korszerű állomány kialakításához, ugyanakkor hozzátartozik a rendszeres apasztás is.

A nagykanizsai könyvtár beszámolójában kiemelte a leselejtezett és ajándékba kapott könyvek újrahasznosítását: a Családok Átmeneti Otthonában, a Kórházban illetve a Kanizsa Plázában elhelyezett polcokról szabadon elvihetőek.

Az 1000 lakosra jutó állomány nagysága a Zala megye települési nyilvános könyvtárakban átlagosan 8037 db dokumentum. Ugyanakkor az állomány nagyság norma értéke: 1000 lakosonként 3000 kötet.³ Ehhez képest vannak könyvtárak, ahol a norma értéknek a 3-4 szerese az állomány nagysága. Ezekben a könyvtárakban (Gelse, Letenye, Zalaszentgrót, Lenti) nagyobb arányú selejtezés mindenképpen indokolt.

³ Uo. 10. p.

A település nagysága	Név	Állomány (db)	1000 lakosra jutó állomány (db)
5000 fő alatt	Balatongyörök	8 099	7 691
	Gelse	13 473	10 918
	Zalakaros	15 122	7 653
	Vonyarcvashegy	18 069	7 880
	Zalalövő	25 574	8 797
	Gyenesdiás	14 767	4 027
	Letenye	46 385	11 479
	Hévíz	18 900	4 094
5001-10000 fő	Zalaszentgrót	78 142	12 246
	Lenti	82 477	10 831
15001-25000 fő	Keszthely	116 804	5 944
40001-65000 fő	Nagykanizsa	231 139	4 882

Elektronikus katalógussal minden nyilvános könyvtár rendelkezik, a rekordok rögzítése folyamatos. A legtöbb nyilvános könyvtár a megyében a Textlib integrált rendszert használja. Mivel a nagykanizsai, a keszthelyi, lenti, letenyei városi könyvtárak részt vesznek a kistélepülési könyvtári ellátásban (KSZR), a DFMVK-val kötött megállapodás alapján az ellátott kistélepülések állománya is megtalálható a Textlib integrált rendszerükben. A keszthelyi városi könyvtár a vonyarcvashegyi nyilvános könyvtár állományát is feldolgozta az integrált rendszerében. 2018-tól a nagykanizsai könyvtár elkezdte a városi múzeum állományának feldolgozását a saját rendszerében. A lenti könyvtár elkezdte a Zalai Hírlap Lentiről szóló cikkeinek rögzítését a z integrált rendszerben.

A SZIRÉN programot használja Zalalövő, Hévíz, és Balatongyörök, a HUNTEKÁ-t Zalakaros könyvtára.

Az állományvédelem biztosításához biztonsági csíkot csak a nagykanizsai könyvtár használ. Javítás, kötetés nem jellemző, mivel a legtöbb helyen erre nincs költségvetési forrás. Csak a keszthelyi (110 db), a lenti (55 db), a hévízi (60 db), a zalakarosi (10 db) könyvtárban volt kis mennyiségben kötetés. Állományvédelmi célból való digitalizálás a nagykanizsai (198 db) és a zalaszentgróti könyvtárban (13 db) volt.

3. Területi feladatellátás

3.1 Nemzetiségi könyvtári ellátás

A nagykanizsai Halis István Városi Könyvtár nemzetiségi könyvtári ellátást végez horvát, német és roma nemzetiségek számára. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat által működtetett hétvégi kollégiummal és egy roma civil szervezet által működtetett Tanodával rendszeres a kapcsolatuk. Minden évben táborot szerveznek roma gyerekek számára.

Lentiben is rendelkeznek cigány nyelvű és témájú dokumentumokkal.

A letenyei könyvtár a Megyei Könyvtárral kötött megállapodás alapján a KSZR szolgáltatás keretében 5 településen horvát nemzetiségek számára segíti a könyvtári ellátást.

3.2 Statisztikai adatszolgáltatás

Minden zalai nyilvános könyvtár statisztikai adatszolgáltató. A statisztikai mutatókat folyamatosan figyelik, felhasználják a szolgáltatások fejlesztéséhez.

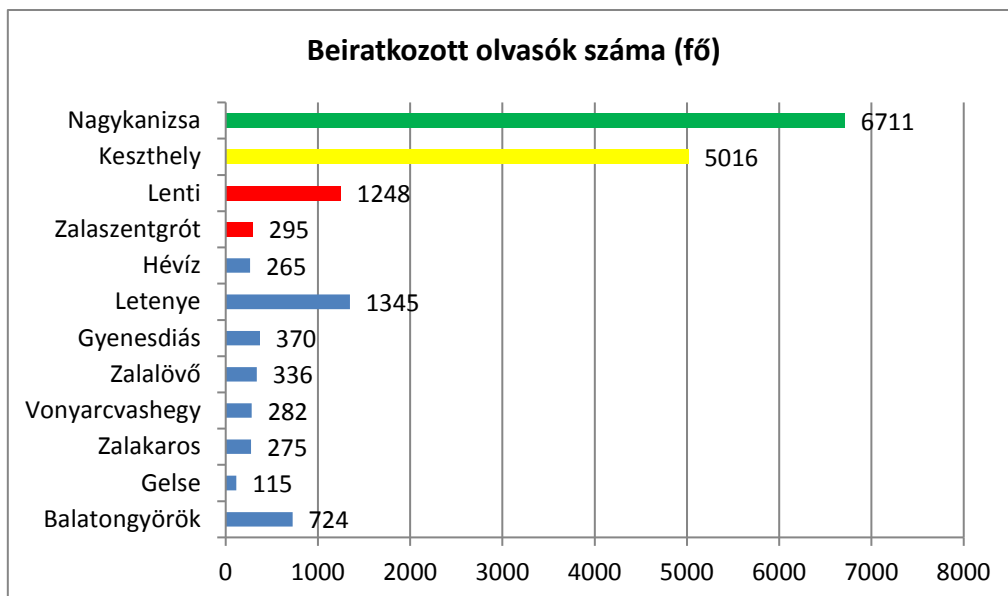
Nagykanizsa, Keszthely, Lenti, Letenye könyvtárai részt vesznek a KSZR szolgáltatóhelyek adatszolgáltatásában. Szaktanácsadással segítetik a szolgáltató helyek könyvtárosait és statisztikai adatlapokat is biztosítanak a jelentések elkészítéséhez, majd a begyűjtött adatokat rögzítik az elektronikus rendszerben.

4. Mutatók

4.1. Könyvtárhasználat

A legfontosabb használati mutatókat tartalmazza az alábbi táblázat:

A település nagysága	Név	Beiratkozott olvasó (fő)	Könyvtárlátogatás (alkalom)	Kölcsönzött dokumentumok száma (db)
5000 fő alatt	Balatongyörök	724	4 650	4 745
	Gelse	115	6510	1618
	Zalakaros	275	11046	3238
	Vonyarcvashegy	282	2524	5179
	Zalalövő	336	9974	17255
	Gyenesdiás	370	2 742	9 122
	Letenye	1345	8595	16328
	Hévíz	265	4495	5992
5001-10000 fő	Zalaszentgrót	295	7687	3965
	Lenti	1248	26914	75670
15001-25000 fő	Keszthely	5016	38257	72995
40001-65000 fő	Nagykanizsa	6711	160200	111774

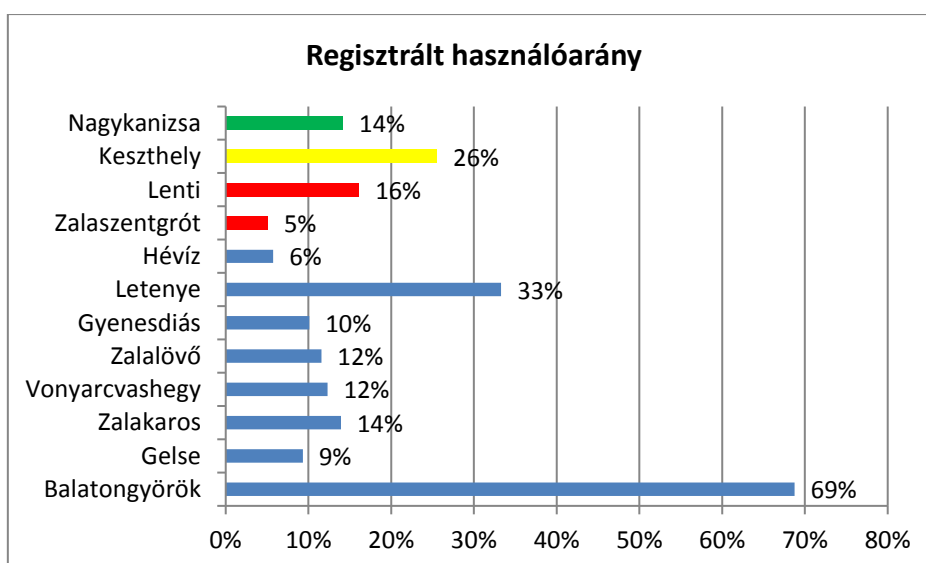

A megye 12 nyilvános települési könyvtáraiba összesen 17292 fő iratkozott be, 297099 fő személyes használat volt, és 327881 db dokumentumot kölcsönöztek. A 2016. évi adathoz képest megyei szinten csökkent a beiratkozások és a kölcsönzések száma, de egyes könyvtárakban volt egy kis emelkedés.

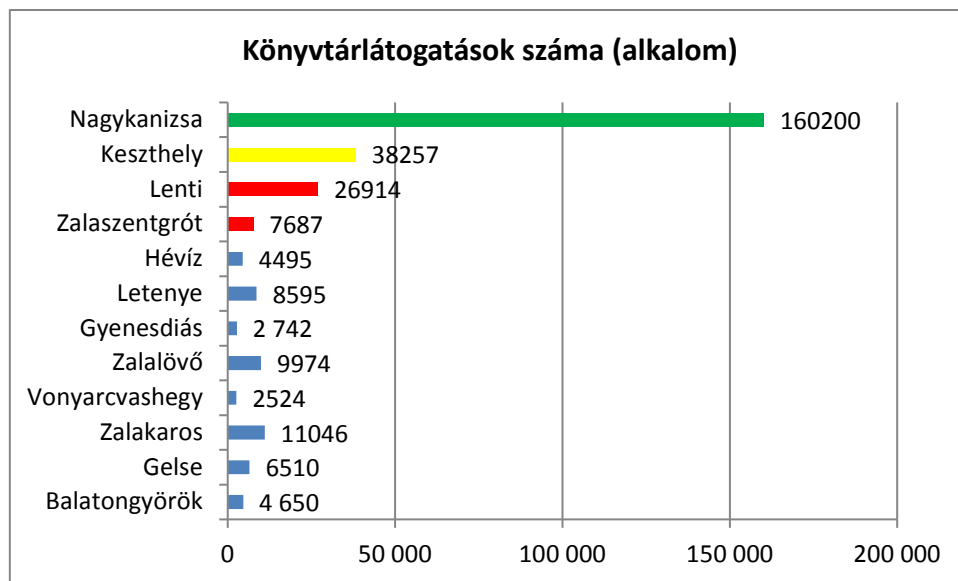
Nem egyezik a statisztikai adatszolgáltatással Zalaszentgrót adata a beiratkozottak számára vonatkozóan (324 fő); a személyes használatok száma a statisztikában Zalalövő esetében 8834 fő, Zalaszentgrót esetében 2737 fő.

5000 fő alatti településeken a beiratkozások átlaga 464 fő, ez alatt teljesít Letenye és Balatonyörök kivételével mindegyik település. Letenye város adata kiemelkedő, hasonló nagyságú Hévízen ennek csak 20%-a beiratkozottak száma. Ugyancsak nagy a különbség az 5001-10000 fős kategóriában Zalaszentgrót és Lenti adatai között is. A keszthelyi könyvtárban beiratkozottak száma négyszerese Lentiének; Nagykanizsán a legmagasabb.

Érdeemes megvizsgálni a **regisztrált használók arányát**, amely azt mutatja meg, hogy a település népességének hány százaléka regisztrált használó.

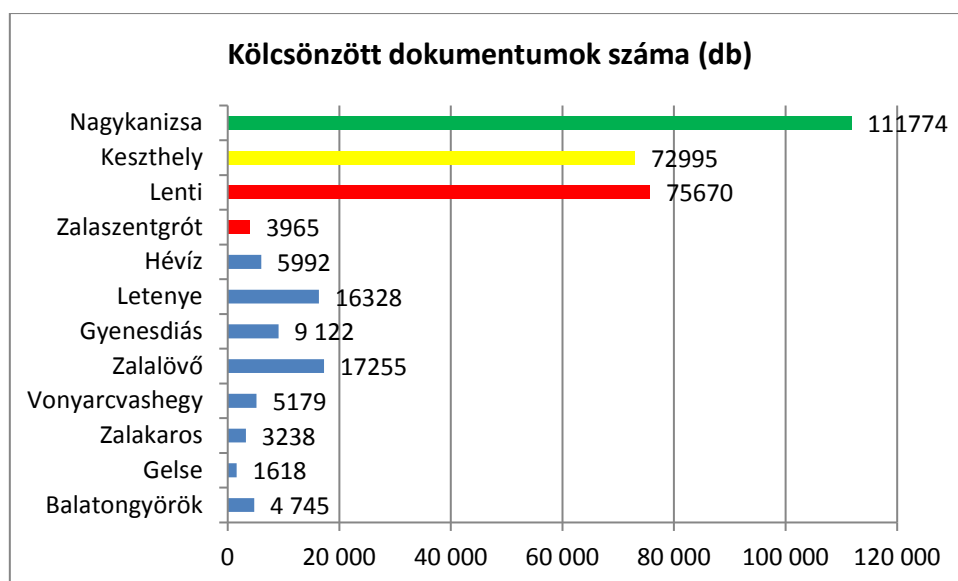
A grafikon alapján Balatonyörök adata kiemelkedő. Magas még Keszthelyen és Letenyén.

A megyében Nagykanizsa könyvtárlátogatóinak száma a legmagasabb, 4-szerese Keszthelyének. Az 5001-10000 fős kategóriában Lenti könyvtárlátogatóinak száma 3,5-szerese Zalaszentgrótnak.

A könyvtárlátogatások átlaga az 5000 lakos alatti településeken 8201 alkalom. Ennél magasabb Zalakaroson, Zalalövön, Letenyén, ugyanakkor Gyenesdiáson és Vonyarcvashegyen még a 3 ezer alkalmat sem éri el.

4.2 Dokumentumforgalom

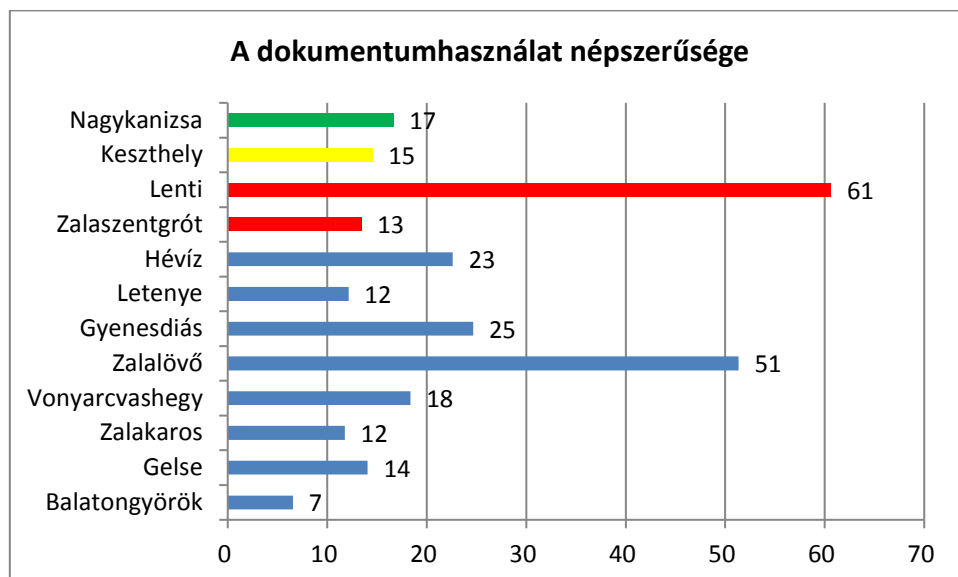
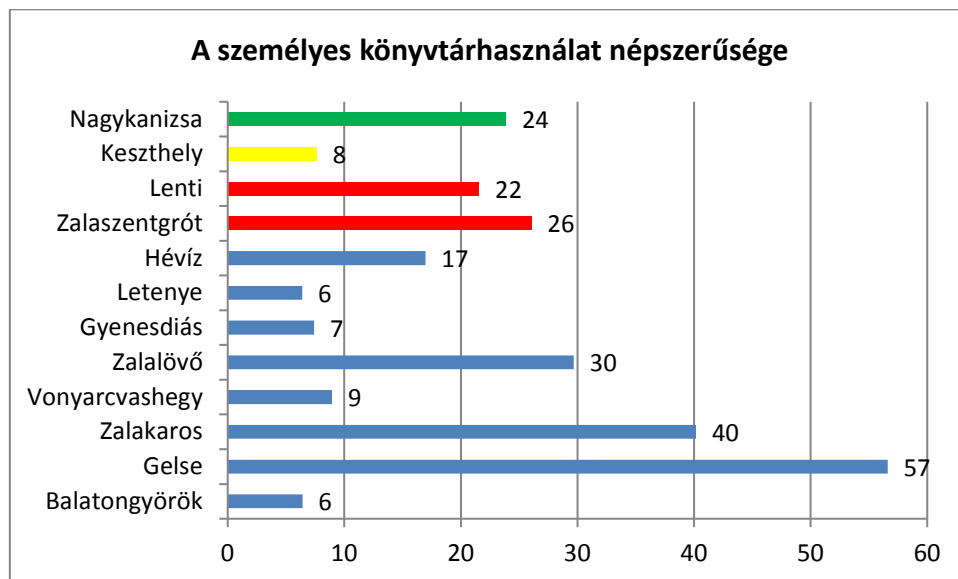

A **kölcsönzött dokumentumok** éves számának átlaga az 5000 lakos alatti települések nyilvános könyvtáraiban 7935 db, ez alatt teljesített 5 könyvtár, kiemelkedik Zalalövő, Gyenesdiás és Letenye kölcsönzési darabszáma.

Hévíz a beszámolóban nem is adta meg ezt az adatot, a statisztikai adatszolgáltatás alapján került be a táblázatba.

A két 5001-10000 fő közötti lakosságú településen a kölcsönzések száma is nagy eltérést mutat. Lentiben közel hússzorosa a kölcsönzések száma, mint Zalaszentgróton.

Keszthely és Nagykanizsa adatát nem tudjuk a megyében más azonos nagyságú település könyvtárának adatával összevetni.

A beiratkozottak aktivitását mutatja, a személyes használat népszerűsége, és a dokumentumhasználat népszerűsége, amely mutatja, hogy a használók átlagosan hány alkalommal keresték fel a könyvtárat az év folyamán és mennyit kölcsönöztek. A megyében a

12 települési könyvtárban a beiratkozottak átlagosan 21 alkalommal látogatták személyesen a könyvtárat, és 22 db dokumentumot kölcsönöztek.

A 10 alkalmat sem éri el a beiratkozottak látogatása Balatongyörökön, Vonyarcvashegyen, Gyenesdiáson, Letenyén és Keszthelyen. Az egy használóra jutó kölcsönzések darabszáma a legalacsonyabb Balatongyörökön.

Gelsén 57 alkalommal, Zalakaroson 40 alkalommal keresték fel a könyvtárat a használók, amelynek oka az iskola közelsége és az iskolai csoportok gyakori látogatása a könyvtárban..

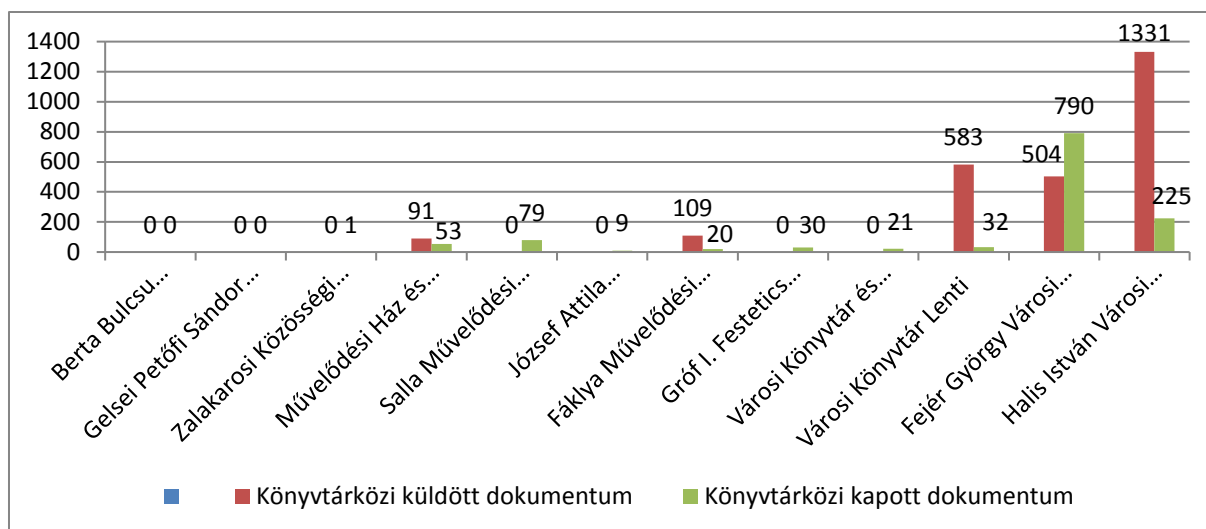
A dokumentumhasználat népszerűsége Lentiben és Zalalövön kiemelkedően magas.

A **könyvtárközi** kölcsönzésben küldött dokumentumok száma összesen 2618 volt 2017-ben, kicsit kevesebb, mint 2016-ban volt.

A küldött dokumentumok átlag darabszáma 218 db, ennél kevesebb volt Vonyarcvashegyen és Letenyén. Egyáltalán nem volt könyvtárközi küldés 7 könyvtárban: Balatongyörök, Gelse, Zalakaros, Hévíz, Gyenesdiás, Zalalövő, Zalaszentgrót településeken.

A könyvtárközi kölcsönzésben kapott dokumentumok száma összesen 1260 volt 2017-ben, kicsit több, mint 2016-ban.

A kapott dokumentumok átlag darabszáma 105 db, ennél kevesebb volt minden 10000 lakos alatti településen. Egyáltalán nem volt könyvtárközi kapott dokumentum 2 könyvtárban: Balatongyörök, Gelse településeken.

4.3 Olvasói számítógépek

A **katalógusgépek** száma a 12 nyilvános könyvtárban összesen 47 db, a könyvtárankénti átlag közel 4 db.

Nincs olvasói katalógusgép Vonyarcvashegyen, Gyenesdiáson és Hévízen.

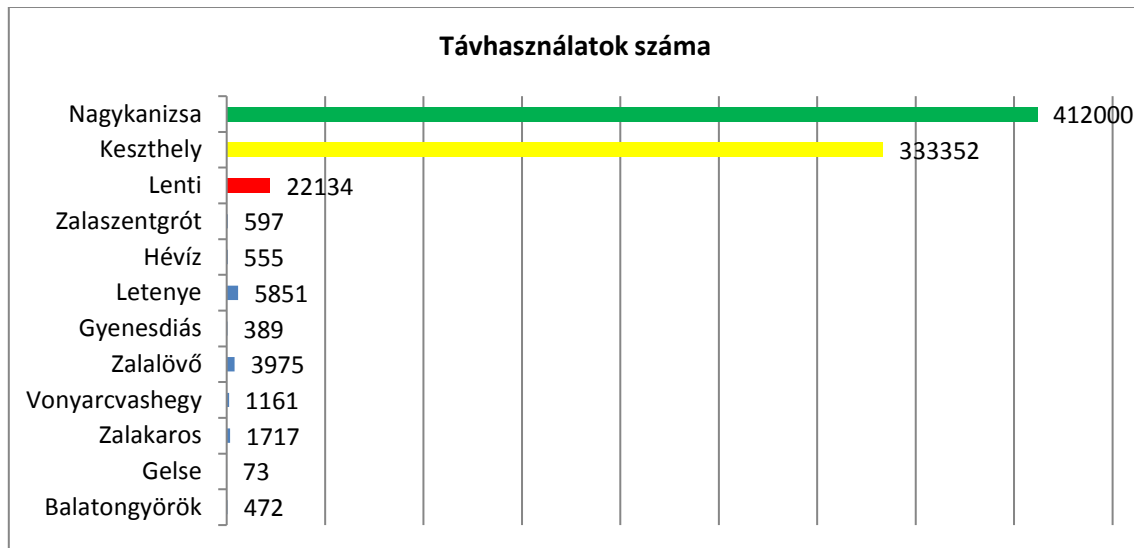
A megyében a legtöbb katalógusgép Keszthelyen van, 17 db.

Az 5000 lakos alatti településeken a legtöbb katalógusgép Zalalövön (7) és Letenyén (6) van.

Olvasói munkaállomás minden településen rendelkezésre áll, összesen a 12 könyvtárban 99 számítógépet használhatnak az olvasók, a megyei átlag 8 db.

A megyei átlag alatt van az 5000 lakos alatti települési könyvtárakban s Zalaszentgróton (5 db). Ott mindenképpen javasoljuk további számítógépek biztosítását az olvasók számára.

4.4 Online szolgáltatások

A **távhasználatok** száma Nagykanizsán és Keszthelyen számottevő a megyében.

A megyei átlag 65189 db, ez alatt van a többi 10 település. Az 1000 db-ot sem éri el Zalaszentgrót, Hévíz, Gyenesdiás, Gelse, Balatongyörök könyvtáraiban.

Honlappal Gyenesdiás, Vonyarcvashegy, Balatongyörök nem rendelkezik, a többi könyvtár igen. **Web2** szolgáltatásokat nem jelölt meg a beszámolóban Zalakaros, Gyenesdiás, Vonyarcvashegy. Felhívjuk a figyelmet a könyvtár távoli elérésének fontosságára, így a szolgáltatások mielőbbi elindítására.

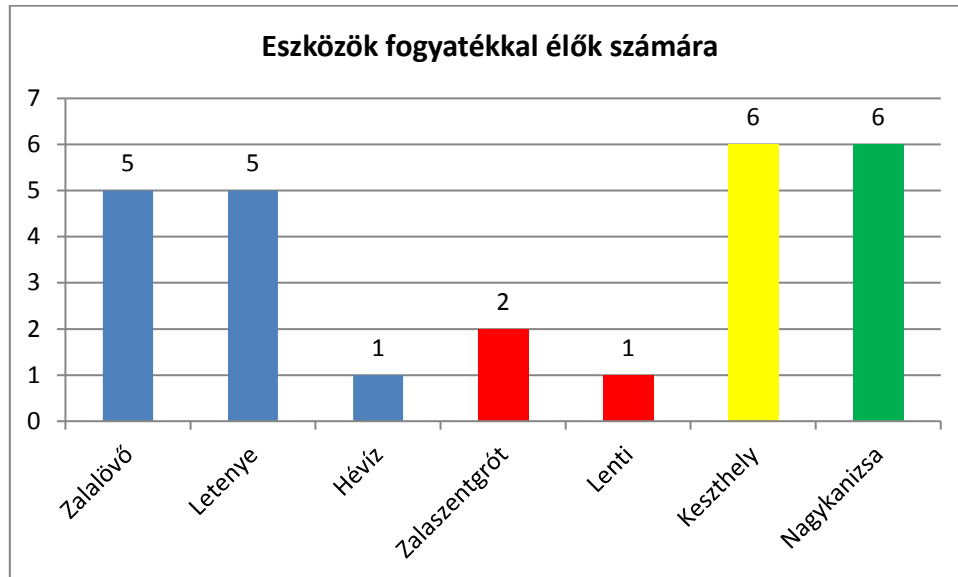
Nagykanizsa könyvtárának online szolgáltatásai a legjelentősebbek a megyében, köztük elérhetőek a digitalizált dokumentumok, nagy a látogatottsága az Azoló oldalunknak.

A **könyvtárban használható adatbázisok** száma a beszámoló szerint Nagykanizsán 415, Hévízen 14 db, a többi településen 0-3 db. Nincs lehetőség adatbázis használatra 3 településen: Balatongyörök, Vonyarcvashegy, Gyenesdiás.

4.5. Szolgáltatások fogyatékkal élők számára

Fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő IKT eszközök száma a megyében összesen 26, átlagosan 2,2 db. Nem érhetőek el 5 könyvtárban (Balatongyörök, Gelse, Zalakaros, Vonyarcvashegy, Gyenesdiás), mindegyik 5000 fő alatti lakosságú település. Zalalövő és Letenyén ugyanakkor 5-5, Keszthelyen és Nagykanizsán 6-6 eszköz áll rendelkezésre.

Fogyatékosokkal élők számára akadálymentes szolgáltatások száma összesen 44, átlagosan 3,7 db. Nem érhetőek el az 5 könyvtárban, mindegyik 5000 fő alatti lakosságszámú település. A legtöbb szolgáltatás Keszthelyen (14) és Nagykanizsán (17) érhető el.

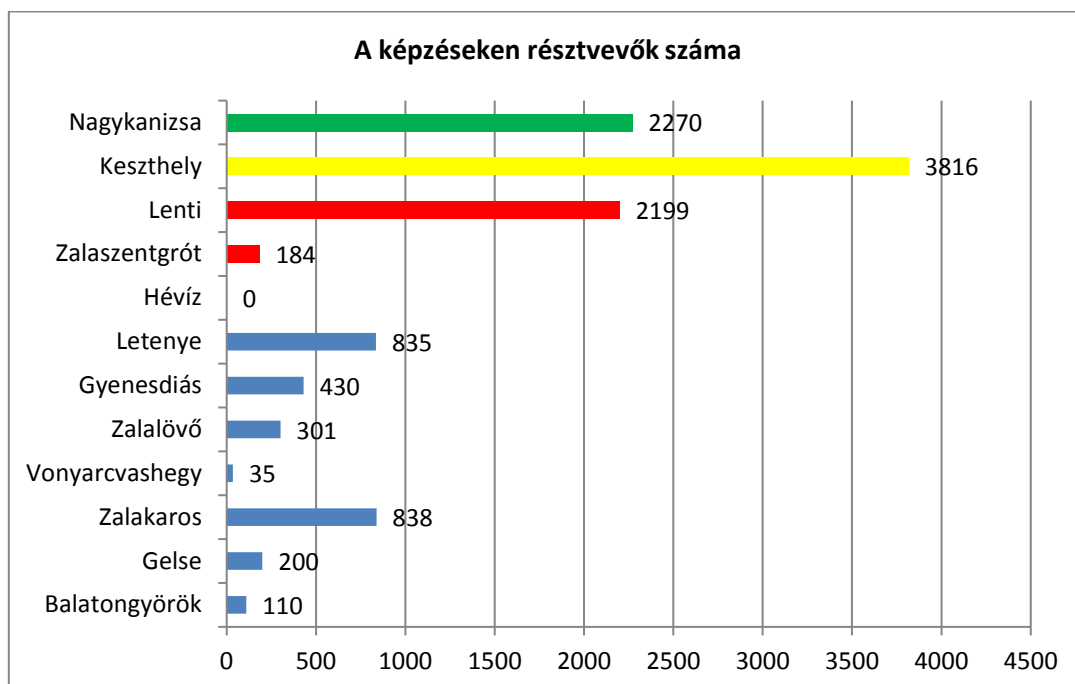
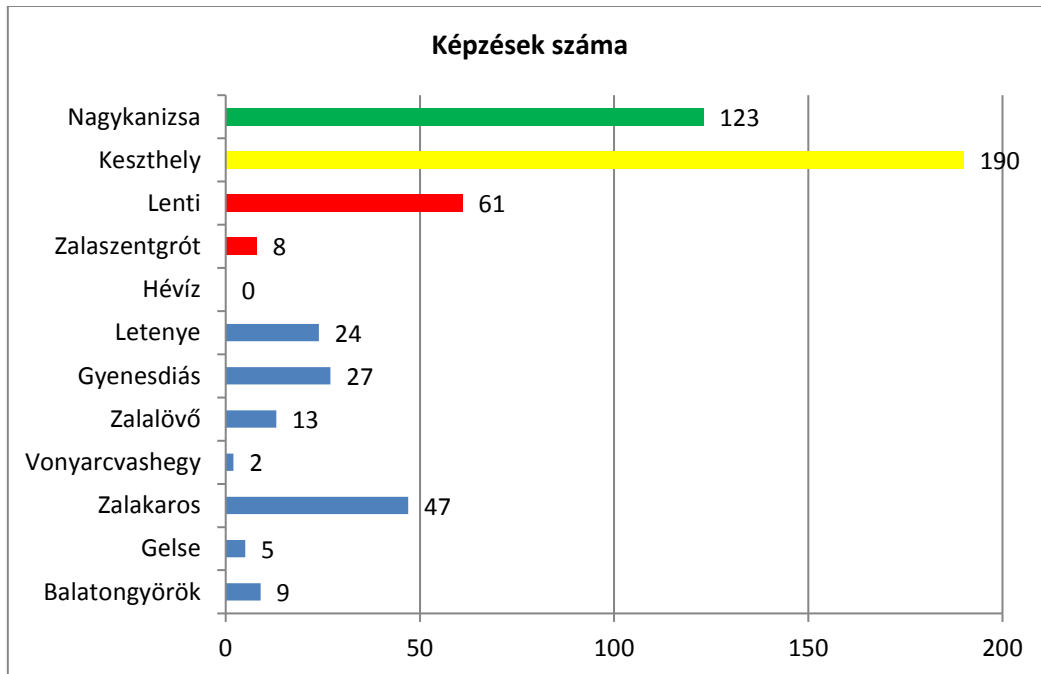

4.7. Használó képzések száma

Név	Képzések száma	A képzéseken résztvevők száma
Balatongyörök	9	110
Gelse	5	200
Zalakaros	47	838
Vonyarcvashegy	2	35
Zalaölvő	13	301
Gyenesdiás	27	430
Letenye	24	835
Hévíz	0	0
Zalaszentgrót	8	184
Lenti	61	2199
Keszthely	190	3816
Nagykanizsa	123	2270

A **használó képzések száma** a megye nyilvános könyvtáraiban összesen 509, a települési átlag 42,4 volt 2017-ben. A résztvevők száma összesen 11218, a települési átlag 934,8 volt. Kiemelkedő Keszthelyen a használó képzések száma. A megyei átlag alatt van Zalakaros kivételével minden 5000 lakos alatti településen. Zalakaros könyvtára kettős funkciót lát el, így ott különösen fontos a használók képzése. Hévízen nincs használóképzés. Ezt a következő évben javasoljuk bevezetni.

A **képzéseken résztvevők** száma a megyei átlag alatt van mindegyik 5000 lakos alatti településen. Lentiben több mint 7-szeres volt a képzések száma és 11-szerese a résztvevők száma, mint a hasonló nagyságú Zalaszentgróton. Ez a mutató is felhívja a figyelmet a szakmai munka minőségi javításának szükségességére Zalaszentgrót vonatkozásában.

Képzések a települési nyilvános könyvtárakban	Programok száma	Résztevők
A könyvtár által szervezett olvasási kompetenciafejlesztést, szövegértést fejlesztő képzés	199	5485
A könyvtár által szervezett digitális kompetenciafejlesztés, információkeresési képzés	25	418
A könyvtár által szervezett engedélyezett képzések, továbbképzések	0	0
A könyvtár által szervezett könyvtárhasználati foglalkozások	218	4187
A könyvtár által szervezett hátrányos helyzetűeket célzó képzés	19	371
A könyvtár által szervezett nemzetiségi közösségi identitást erősítő képzés	0	0
A könyvtár által szervezett fogyatékkal élők könyvtárhasználatának segítő képzés	4	119
A könyvtár által a nyugdíjas korosztály számára szervezett képzés	37	591

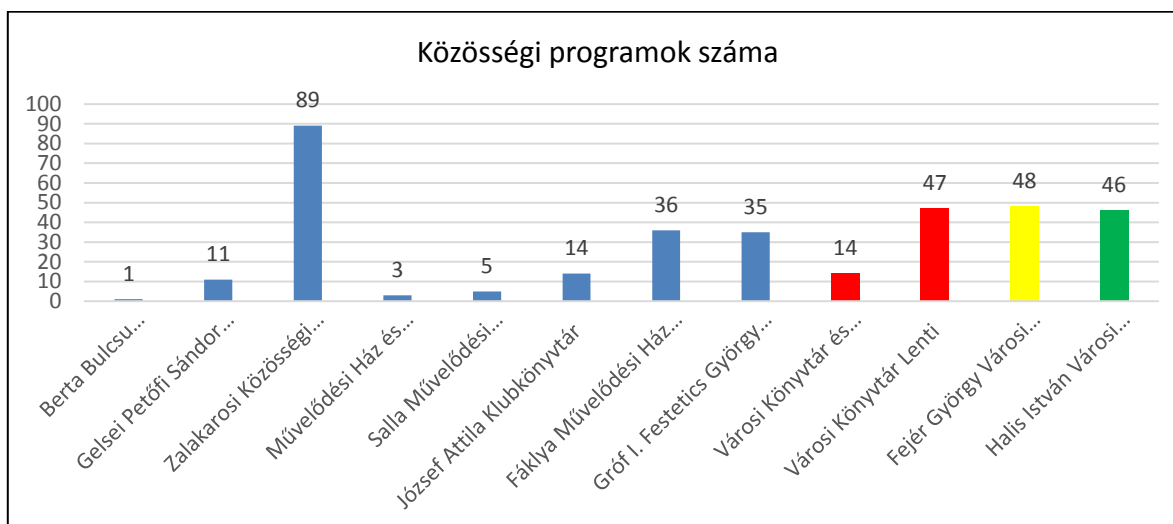
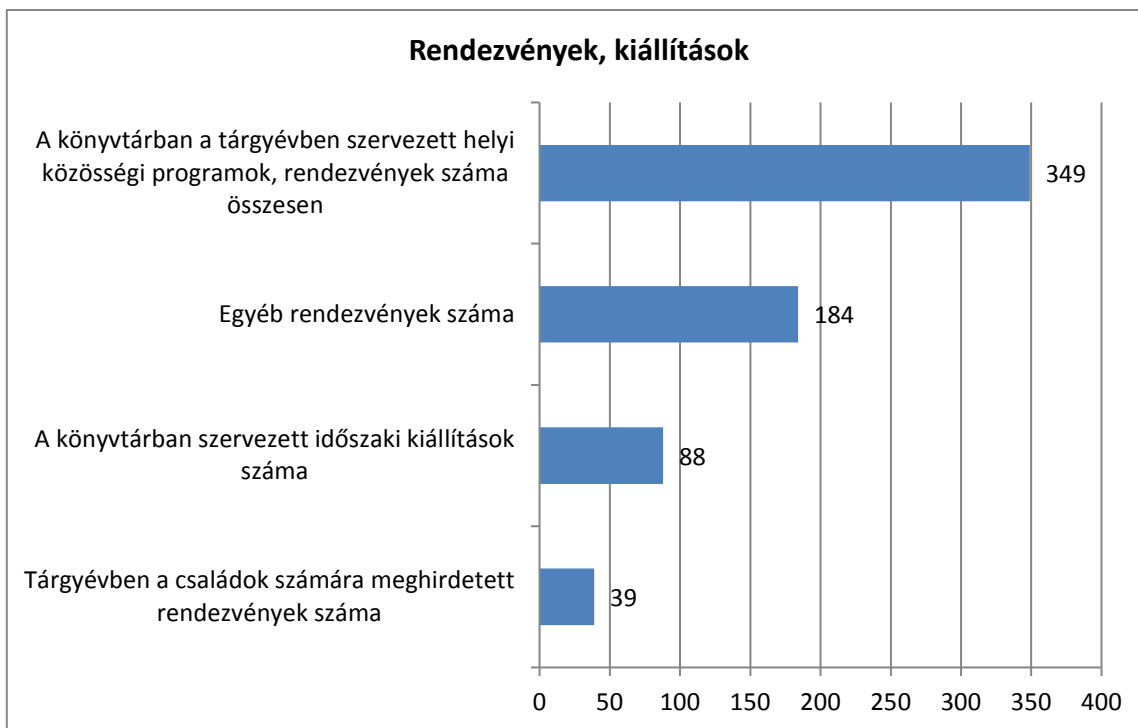
A települési nyilvános könyvtárakban tartott képzési programok közül a legtöbb program olvasási kompetenciafejlesztést, szövegértést fejlesztő képzés és könyvtárhasználati foglalkozás volt. Sehol nem volt engedélyhez kötött képzés, továbbképzés és nemzetiségek számára szervezett képzési program.

A legtöbb könyvtár által szervezett olvasási kompetenciafejlesztést, szövegértést fejlesztő képzés a keszthelyi könyvtárban volt (120). Digitális kompetenciafejlesztő foglalkozás a 3 legnagyobb könyvtárban (Nagykanizsa, Keszthely, Lenti) és Zalalövön volt.

A könyvtárhasználati foglalkozások száma 1000 felett volt Keszthelyen és Nagykanizsán, kiemelkedik még a zalakarosi könyvtár is, ahol meghaladta az 500-at.

4.8 Rendezvények, kiállítások

A megyében a nyilvános könyvtárakban összesen 349 közösségi rendezvényt, 184 egyéb rendezvényt tartottak. A kiállítások száma 39 volt, a családi programok száma 39.

A legtöbb kulturális közösségi program Zalakaroson volt (89), közel kétszerese, mint Nagykanizsán, vagy Keszthelyen. A zalakarosi programok kapcsolódtak az iskolás csoportoknak szerveződő programokhoz, ezért voltak ilyen magas számban.

Kiállítások szervezésében kiemelkedik az 5000 fő alatti települések közül Letenye (16) és Gyenesdiás (12). A nagyobb települések közül Lentiben volt a legtöbb kiállítás (18), ugyanakkor Zalaszentgróton nem volt egy sem, mivel a kiállítások szervezése az épületben a művelődési házban kerül sor.

Családok számára meghirdetett rendezvény Gelsén (10) és Letenyén (12) volt a legtöbb 2017-ben. Balatonyörökön, Vonyarcvashegyen, Gyenesdiáson, Hévízen és Keszthelyen nem volt ilyen program.

4.9 Használói elégedettségmérés

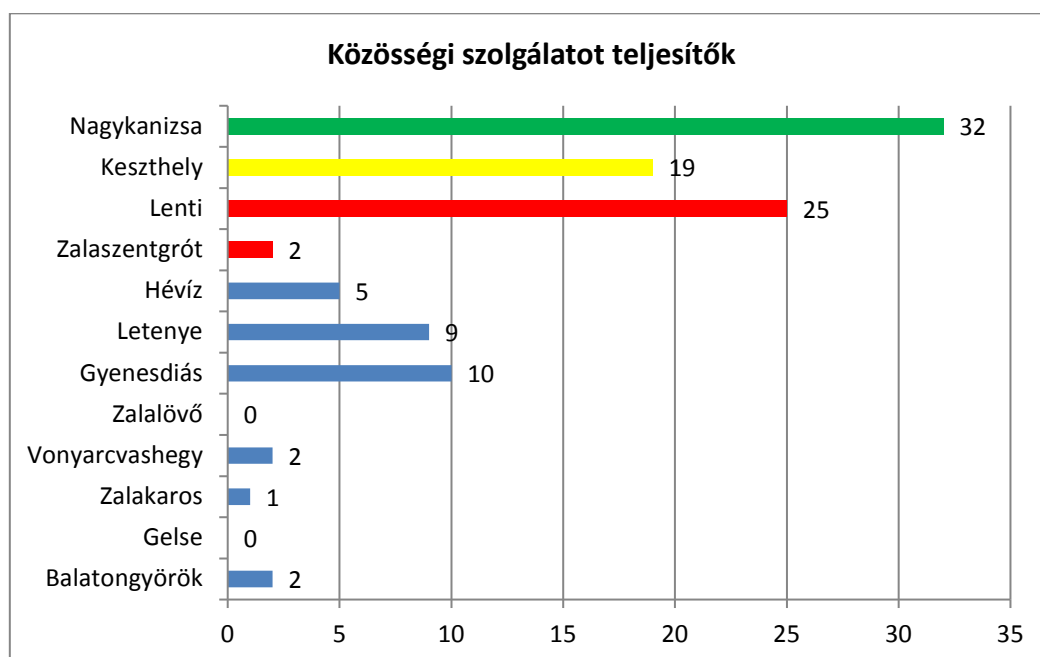
Használói elégedettségmérés 2017-ben összesen 4 könyvtárban volt, Zalakaroson, Hévízen, Zalaszentgróton és Lentiben.

4.10 Települési könyvtárak számára nyújtott szolgáltatásokon való részvétel

Megyei hatókörű városi könyvtár által szervezett műhelynapok száma 2017-ben 3 volt, ezeken a 12 nyilvános települési könyvtárból 64 fő vett részt. Nem vett részt Gelse és Hévíz könyvtára.

4.11 Közösségi szolgáltatás, önkéntesség

Zala megye nyilvános települési könyvtáraiban összesen 107 közösségi szolgálato és 3 önkéntes dolgozott. Önkéntesek csak a keszthelyi (1) és a nagykanizsai (2) könyvtárban. Nem volt közösségi szolgálato Gelsén és Zalalövön. A közösségi szolgálatoak számának átlaga 8,9 fő. Ennél többet foglalkoztatott az 5000 fő alatti települések közül Gyenesdiás (10), és a 3 legnagyobb könyvtár, Nagykanizsa, Keszthely és Lenti.

4.12 Partnerség

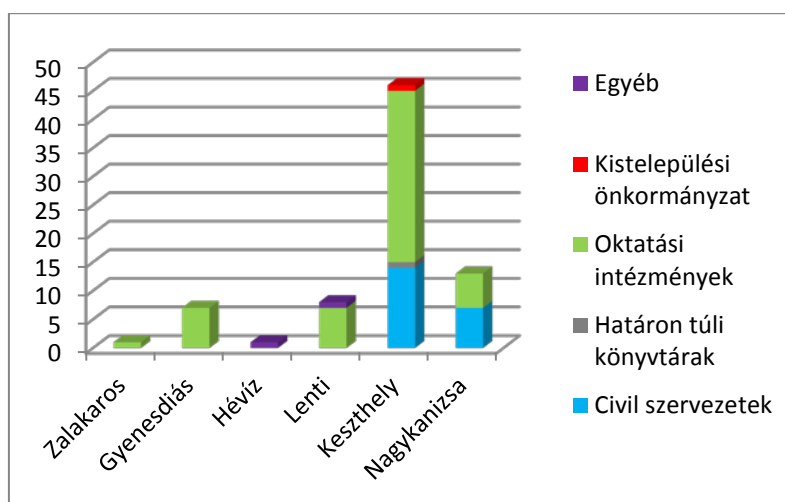
A megyében a települési nyilvános könyvtárak összesen 76 partner szervezettel kötöttek megállapodást, elsősorban civil szervezetekkel és iskolákkal. A 12 nyilvános könyvtár közül 6 település kötött megállapodást oktatási intézménnyel, 2 kötött megállapodást civil szervezettel. Vállalkozással nem rendelkeznek a könyvtárak írásos megállapodással.

Összesen 6 település nem kötött írásban partneri megállapodást, de ezek a könyvtárak is partneri kapcsolatokat tartanak fenn szóbeli megállapodás alapján: Balatonyörök, Gelse, Vonyarcvashegy és Zalalövő, Letenye, Zalaszentgrót.

Ugyanakkor több települési könyvtár jelezte, hogy megállapodás nélkül tart fenn partnerséget iskolákkal, civil szervezetekkel.

A Zala megyei települési könyvtárak közül Keszthely könyvtára kötött a legtöbb partnerével írásos együttműködést, összesen 46 partner szervezettel dolgoznak. Nagykanizsa 13 partner szervezettel állapodott meg.

Település	Civil szervezetek	Határon túli könyvtárak	Oktatási intézmények	Kistélepülési önkormányzat	Egyéb	Összesen
Zalakaros			1			1
Gyenesdiás			7			7
Hévíz					1	1
Lenti			7		1	8
Keszthely	14	1	30	1		46
Nagykanizsa	7		6			13
Összesen	21	1	51	1	2	76

4.13 Digitalizálás

A megyében 3 könyvtár jelezte, hogy digitalizálja a dokumentumait. Nagykanizsa könyvtára folyamatosan végez digitalizálást, a dokumentumok a nagykar.hu címen érhetőek el.

A keszthelyi könyvtárban az Országos Kulturális Digitalizációs Közfoglalkoztatási Program keretében végzik a Keszthelyi Hírlap feldolgozását, amely elérhető a MaNDA adatbázisában és az Europeana-ban.

Letenyén a belső hálózaton érhetőek el a digitalizált helyi vonatkozású könyvek, szakdolgozatok.

I. Fejlesztések

1. Intézményi terek / épületek infrastrukturális fejlesztési tervek bemutatása

Nagyobb fejlesztés a megye könyvtáraiban nem volt.

2. Megvalósult infrastrukturális fejlesztések

Nagyobb fejlesztés a megye könyvtáraiban nem volt. Hévízen az ablakokra árnyékoló fóliát helyeztek.

Letenyén az épület faszerkezetének külső karbantartására, javításokra került sor.

Nagykanizsán üveg térelválasztóval egy új közösségi teret hoztak létre egy kávézóval.

3. Jelentősebb eszközbeszerzések

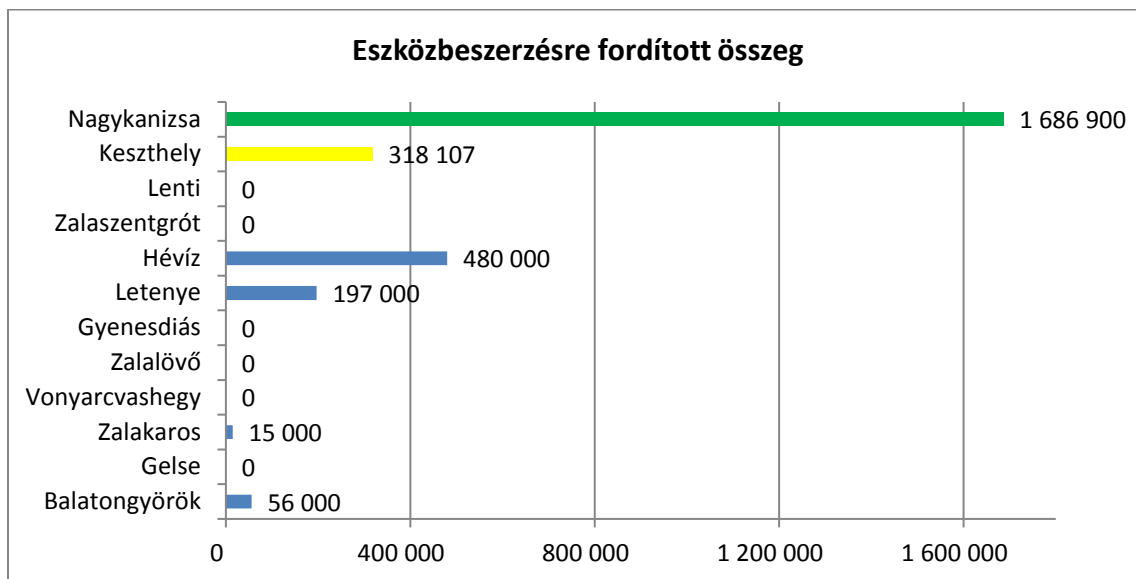
Eszközfejlesztés a 12 nyilvános könyvtár felében volt, a legalacsonyabb összegben (15000,- Ft) Zalakaroson, a legmagasabb összegben Nagykanizsán (1686900).

Hévízen 4 olvasó számítógép beszerzésére került sor.

Letenyén fényképezőgépet szereztek be.

Keszthelyen 1 számítógép és 1 adattároló beszerzésére került sor.

Nagykanizsán üveg térelválasztó és router beszerzésére került sor.

4. Pályázatok, projektek

Zala megyében 5 települési nyilvános könyvtár részesült pályázati támogatásból, ebből két 5000 lakos alatti település. A legalacsonyabb összeg 200000,- Ft a legmagasabb összeg 4880000,- Ft volt, amelyet Lenti település nyert el.

Nagykanizsa a helyi önkormányzatnál nyert 2 pályázati támogatást.

Több könyvtár jelezte, hogy pályázott DJP pont fejlesztésére a GINOP-3.3.1 projekt keretében.

EU-s pályázatot a Keszthelyi könyvtár nyert el, több mint 48 millió Ft-ot.

Települések	Hazai pályázat (Ft)	EU-s pályázat (Ft)
Balatongyörök	0	0
Gelse	0	0
Zalakaros	0	0
Vonyarcvashegy	0	0
Zalalövő	0	0
Gyenesdiás	200 000	0
Letenye	200 000	
Hévíz	0	0
Zalaszentgrót	0	0
Lenti	488 000	0
Keszthely	300 000	48 626 603
Nagykanizsa	300 000	0
Összesen	1 488 000	48.626 603

5. A menedzsment és a minőségirányítási tevékenységek megvalósulása 2017-ben, a települési könyvtár kommunikációs tevékenységének bemutatása

A beszámolójában Lenti könyvtára jelezte, hogy szeretne pályázni a Minősített Könyvtári címre. Megalakult a MIT, a munkatársak képzése folyik.

Az alábbi táblázat a könyvtárak kommunikációs tevékenységét mutatja be. A legtöbb hír a közösségi médiában jelent meg (681), az online hírek száma 379, az írott sajtóban megjelent híradások száma 315 volt. A TV és rádió megjelenés inkább nagyobb könyvtárakra jellemző, 96 Tv és 56 rádió megjelenés volt 2017-ben a zalai települési könyvtárakról.

A legtöbb híradás a keszthelyi könyvtárról jelent meg (559). Az 5000 lakos alatti települések közül Letenye emelkedik ki a sajtómegjelenések tekintetében (282).

A legtöbben a helyi média és a megyei lapot említik, ahol rendszeresen jelennek meg cikkek a könyvtárról. Lenti a határon túli rádió szolgáltatásait igénybe veszi. A közösségi oldalak közül a elsősorban a Facebookon jelennek meg a híradások a könyvtárakról.

Hírlevele csak a nagyobb könyvtáraknak van: Nagykanizsa, Keszthely, Lenti.

Települések	TV	Rádió	Írott sajtó	Online hírek	Közösségi médiában megjelent hírek	Hírlevél
Balatongyörök	0	0	2	4	10	0
Gelse	0	0	10	24	0	0
Zalakaros	0	0	15	0	8	0

Vonyarcvashegy	0	0	1	0	0	0
Zalalövő	0	0	18	13	0	0
Gyenesdiás	0	0	0	0	0	0
Letenye	0	0	37	85	160	0
Hévíz	0	0	24	0	0	0
Zalaszentgrót	1	0	1	0	0	0
Lenti	16	13	36	16	45	31
Keszthely	41	38	102	66	312	0
Nagykanizsa	40	5	69	171	150	50
Összesen	98	56	315	379	685	81
<i>Átlag</i>	<i>8,2</i>	<i>4,7</i>	<i>26,3</i>	<i>31,6</i>	<i>57,1</i>	<i>6,8</i>

6. Elektronikus szolgáltatások

A zalai nyilvános könyvtárak fontosnak tartják használókkal való kapcsolat továbbfejlesztését, a folyamatos információszolgáltatást, az elektronikus szolgáltatások egyre népszerűbbek. A közösségi oldalakon (elsősorban a Facebook) való megjelenés, szolgáltatásnépszerűsítés a legtöbb könyvtárban kiemelt tevékenység.

7. Innovatív megoldások

Nagykanizsa könyvtára 7 innovatív megoldást is felsorolt a beszámolójában, köztük a legérdekesebb a mobiltelefon segítségével igénybe vehető szolgáltatások bemutatása.

Lenti könyvtára fontosnak tartja a könyvtár falain kívüli könyvtári programok szervezését, elsősorban a gyerekek természetismeretének gyarapítását.

8. Gazdálkodással kapcsolatos főbb adatok és értékelésük

Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása:

Az 5000 lakos alatti települések költségvetési előirányzata változó képet mutat, a legmagasabb Hévízé, közel 20 millió Ft, a legalacsonyabb a szintén üdülőváros Zalakarosé 3,3 millió Ft.

Az 5001-100000 lakos közötti Lenti költségvetési bevétele közel 11- szerese Zalaszentgrótnak. Ez utóbbi település költségvetése nem sokkal több, mint Zalakarosé.

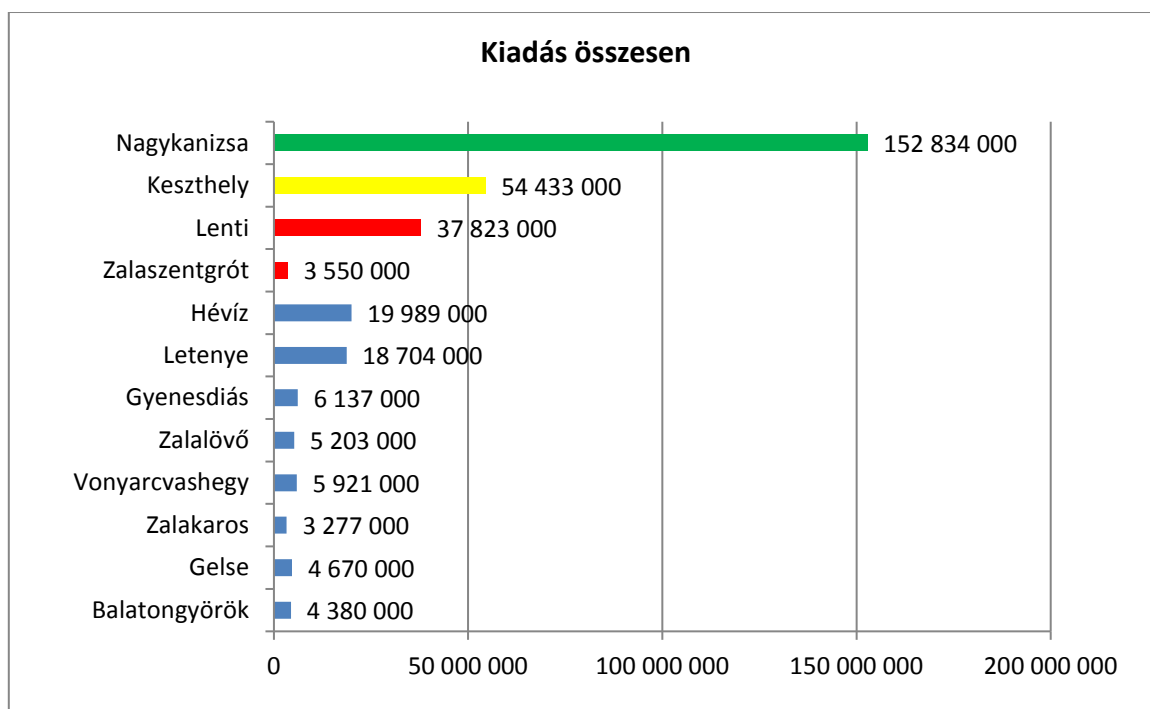
A legmagasabb Zala megyében a nagykanizsai könyvtár költségvetési előirányzata 152 millió Ft.

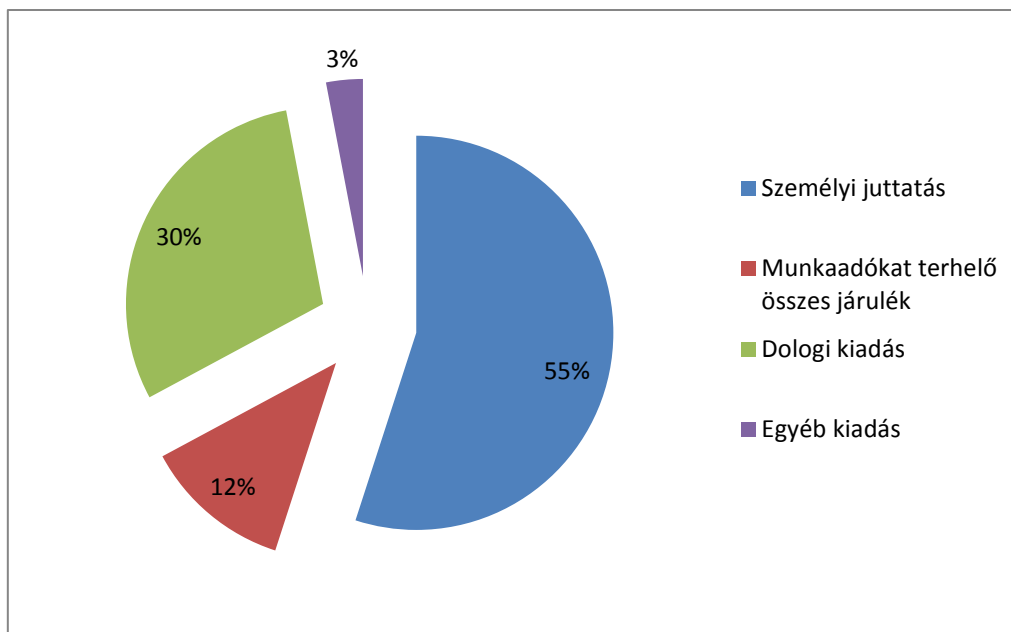
Bevétel

Települések	Működési bevétele	ebből a könyvtár szolgáltatásaihoz köthető bevétel	ebből a késedelmi díjbevétel	ebből beiratkozási díjbevétel	Támogatás, átvett pénzeszköz	ebből fenntartói támogatás	ebből felhasznált maradvány	ebből pályázati támogatás	a pályázati támogatásból EU-támogatás	Bevétel összesen
Balatongyörök	12 000	12 000	0	0	4 368 000	4 135 000	0	233 000	0	4 380 000
Gelse	0	0	0	0	4 670 000	4 670 000	0	0	0	4 670 000
Zalakaros	4 000	4 000	0	4 000	3 273 000	3 273 000	0	0	0	3 273 000
Vonyarcvashegy	15 000	0	0	0	5 906 000	5 906 000	0	0	0	5 921 000
Zalalövő	59 000	59 000	0	0	5 144 000	3 193 000	0	1 951 000	1 757 000	5 203 000
Gyenesdiás	0	0	0	0	6 137 000	5 768 000	0	369 000	0	6 137 000
Letenye	0	0	0	0	18 704 000	18 704 000				18 704 000
Hévíz	856 000	157 000	0	83 000	19 133 000	19 133 000	0	0	0	19 989 000
Zalaszentgrót	0	200 000	26 385	21 200	3 350 000	3 350 000	0	0	0	3 550 000
Lenti	4 024 000	4 024 000	1 000	280 000	34 205 000	33 039 000	762 000	404 000	0	38 229 000
Keszthely	4 210 000	0			50 223 000	50 223 000		0		54 433 000
Nagykanizsa	8 052 000	0	871 000	1 225 000	144 782 000	144 482 000	0	300 000	0	152 834 000
Összesen	17 232 000	4 456 000	898 385	1 613 200	299 895 000	295 876 000	762 000	3 257 000	1 757 000	317 323 000
<i>Átlag</i>	<i>1 436 000</i>	<i>371 333</i>	<i>81 671</i>	<i>146 655</i>	<i>24 991 250</i>	<i>24 656 333</i>	<i>76 200</i>	<i>296 091</i>	<i>175 700</i>	<i>26 443 583</i>

Kiadás

Települések	Személyi juttatás	Munkaadókat terhelő összes járulék	Dologi kiadás	Egyéb kiadás	Kiadás összesen
Balatongyörök	2 799 000	634 000	858 000	33 000	4 380 000
Gelse	2 236 000	499 000	1 935 000	0	4 670 000
Zalakaros	2 090 000	478 000	709 000	0	3 277 000
Vonyarcvashegy	3 532 000	690 000	354 000	1 345 000	5 921 000
Zalalövő	2 477 000	548 000	2 169 000	9 000	5 203 000
Gyenesdiás	2 807 000	810 000	2 130 000	599 000	6 137 000
Letenye	7 647 000	1 721 000	9 139 000	0	18 704 000
Hévíz	9 480 000	2 351 000	7 621 000	538 000	19 989 000
Zalaszentgrót	1 934 000	463 000	1 153 000	0	3 550 000
Lenti	21 047 000	4 808 000	11 968 000	0	37 823 000
Keszthely	32 014 000	6 975 000	10 841 000	4 603 000	54 433 000
Nagykanizsa	86 185 000	18 552 000	45 695 000	2 402 000	152 834 000
Összesen	174 248 000	38 529 000	94 572 000	9 529 000	316 921 000
<i>Átlag</i>	<i>14 520 667</i>	<i>3 210 750</i>	<i>7 881 000</i>	<i>794 083</i>	<i>26 410 083</i>

A települési könyvtárak kiadásainak 2/3-a személyi költség, a többi dologi és egyéb költség.

